

HÁSKÓLI ÍSLANDS
VIÐSKIPTAFRÆÐIDEILD

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Sent rafrænt inn á samráðsgátt stjórnvalda

Shandong, 21. maí 2019

Efni: Athugasemdir við drög að reglugerð um um framsetningu og innihald ársreikninga og samstæðureikninga sem kynnt hafa verið á samráðsgátt

Því ber að fagna að fyrirhuguð reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga hafi nú verið kynnt á samráðsgátt stjórnvalda. Í drögum að reglugerðinni er að finna ákvæði hvað varðar framsetningu á efnahagsreikningi, rekstrarreikningi og sjóðstreymisyfirliti en auk þess er þar að finna nánari forskrift um hvaða upplýsingar skuli birta í skýringum og skýrslu stjórnar.

Mikilvægt ákvæði í reglugerðinni varðar það að stjórnendur skuli leggja mat á hvort að bæta þurfi við upplýsingar í ársreikningi til að hann gefi glögga mynd. Í reglugerðinni kemur fram að veita skuli ítarlegri upplýsingar í skýringum umfram það sem krafist er í lögum þannig að ársreikningurinn gefi glögga mynd af efnahag, rekstri og breytingum á handbæru fé.

Afar mikilvæg eru svo ákvæði 8., 9. og 10. gr. reglugerðarinnar um viðbótarupplýsingar sem vera skulu hluti af skýrslu stjórnar sem gefa á yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins ásamt lýsingu á megin áhættu- og óvissuþáttum sem það stendur frammi fyrir. Í 8. gr. reglugerðarinnar eru tekin saman ákvæði um hið glögga yfirlit sem er með alltof óskýrum hætti að finna í núgildandi lögum. Því er mikilvægt að reglugerðin nýtist til að draga með skýrum hætti fram kröfur úr tilskipunum Evrópusambandsins um hið glögga yfirlit sem setja skal fram í skýrslu stjórnenda (e. *Management report*) um árangur, þróun og megináhættu og óvissuþætti. Hér er einnig gerð í yfirlitinu krafa um ófjárhagslega upplýsingagjöf um árangur sem tengist m.a. starfsmannamálum eins og fjallað er um í ársreikningatilskipuninni. Þá er í 9. gr. reglugerðarinnar að finna þær sérstöku kröfum sem gerðar eru til félaga sem gefið hafa út skráð verðbréf og með hvaða hætti tengja má upplýsingar sem er að finna í skýrslu stjórnar (e. *Board of Directors report*) við upplýsingagjöf sem er sett fram sem upplýsingar byggðar á sýn stjórnenda (e. *through the managements eyes*) sem eru hluti af ársskýrslum félaga. Loks er í 10. gr. að finna ákvæði um að í upplýsingum sem veita skal um stjórnarhætti tengdum áhættustýringu og eftirliti sem varða reikningsskil, skuli einnig gera grein fyrir þeim þáttum er snerta innra eftirlit og áhættustýringu félags sem liggja að baki viðbótarupplýsingagjöfni í skýrslu stjórnar.

Með þessum greinum 8, 9 og 10 er með skilmerkilegum og skýrum hætti verið að taka saman á einn stað þau ákvæði íslenskra laga sem byggjast á 19. gr. og 20. gr. ársreikningatilskipunar Evrópusambandsins (ESB). Þetta er mjög mikið framfaraskref hvað varðar að skýra þær kröfur sem gerðar eru til árlegra reikningsskila fyrirtækja hér á landi, svo þau standist alþjóðlegan samanburð og uppfylli samræmdar reglur hins sameiginlega markaðar Evrópu, sem Ísland fær aðgang að með aðild að samningnum um Evrópska efnahagssvæðið (EES).

Niðurstaða greininga sem unnar hafa verið í tengslum við rannsóknarverkefni á sviði reikningsskila, endurskoðunar og fjármálamarkaða (REF) sem Félag löggiltra endurskoðenda (FLE) hefur styrkt og undirritaður hefur stýrt styðja við ofangreint. Á sama hátt hafa ritgerðir og hópverkefni nemenda í kennslu á mínum vegum einnig sýnt fram á það að skráð félög hér á landi uppfylla oft ekki með viðeigandi hætti kröfur laga um viðbótarupplýsingar framkvæmdastjórnar (e. *Management report*). Umræddar viðbótarupplýsingar skulu vera og eru mikilvægur hluti af árlegum reikningsskilum fyrirtækja og annarra lögaðila. Þær skulu veita glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri fyrirtækisins og stöðu þess ásamt lýsingu á megináhættu- og óvissuþáttum sem það stendur frammi fyrir. Hvað varðar félög sem hafa gefið út verðbréf sem eru skráð á markað er um afar mikilvæga upplýsingagjöf að ræða, þar sem tilheyrandi stjórnarhættir þurfa að liggja að baki upplýsingagjöfni. Ljóst var því að úrbætur þurfti að gera hérlandis. Á þeim grunni er afar jákvætt að nú sé í fyrirhugaðri reglugerð um framsetningu og innihald ársreikninga að finna skýr ákvæði um viðbótarupplýsingar þessar.

Efnislegar athugasemdir við tiltekna greinar

1) Lagt er til að bætt sé við orðum „og stöðu þess” í 8. gr. reglugerðarinnar:

Í tilvitnuðu tilskipunarákvæði (ákvæði 19. gr. ársreikningatilskipunar ESB) segir að:

Í skýrslu framkvæmdastjórnar skal *vera glögg yfirlit yfir þróun og árangur í rekstri fyrirtækisins og stöðu þess ásamt lýsingu á megináhættu og óvissuþáttum sem það stendur frammi fyrir.*

Í ákvæði 8. gr. reglugerðarinnar er að finna sambærilegt ákvæði, en athygli vekur að orðin „og stöðu þess” er þar ekki þar að finna. Lagt er til að þessum þremur mikilvægu orðum („og stöðu þess”) sé bætt við 8. gr. til að tryggja betra samræmi á milli hennar og tilskipunarákvæðisins sem byggir á.

2) Lagt er til að bæta orðalag 2. mgr. 9. gr. reglugerðarinnar eftirfarandi:

Textinn var: „Í þeim tilfellum sem upplýsingar sem veita þarf í þessu sambandi, þannig að glögg yfirlit sé náist, eru hluti af upplýsingagjöf stjórnenda skal í skýrslu stjórnar vísa til þessara upplýsinga með þeim hætti að ótvírætt sé að viðkomandi upplýsingar teljist í skilningi laga hluti af skýrslu stjórnar í ársreikningi.“

Textinn verði: „Í þeim tilfellum þar sem upplýsingar þær er veita skal, þannig að glögg yfirlit náist, eru hluti af upplýsingagjöf stjórnenda skal í skýrslu stjórnar vísa til upplýsinganna með þeim hætti að ótvírætt sé að þær teljist í skilningi laga hluti af skýrslu stjórnar í ársreikningi.“

Að lokum

Gríðarleg þróun er nú í nágrennarlöndum okkar hvað varðar auknar áherslur á mikilvægi skýrslu stjórnenda (e. *Management report*) í árlegum reikningsskilum fyrirtækja, sem eðli málsins samkvæmt þarf að vera á frásagnarformi (e. *narrative reporting*) þar sem lögð er áhersla á að fjalla um árangur út frá ólíkum virðisþáttum fyrirtæksins (e. *multi capital approach*). Hingað til hefur þessi hluti reikningsskila fyrirtækja sem koma skal fram í frásögn í skýrslu stjórnenda, og sem telst hluti ársreiknings samkvæmt íslenskum lögum sem að byggja á tilskipunum ESB, fengið afar litla athygli hérlendis.

Með nýju reglugerðarákvæðunum er verið að stíga mikilvæg skref til að taka á þessum vanda. Í 8. og 9. gr. er þannig verið að setja fram með skýrari hætti en nú er gert í lögum þau ákvæði um viðbótarupplýsingar í árlegum reikningsskilum fyrirtækja sem veita skulu glöggt yfirlit um þróun, árangur í rekstri, stöðu og lýsingu á megin óvissuþáttum. Í raun er ekki verið að bæta við auknum kröfum, heldur er verið að leggja áherslu á að skýra óskýrar lagakröfur um innihald skýrslu stjórnar sem finna má nú þegar í 66. gr. íslenskra laga um ársreikninga nr. 6/2006. Því er mikilvægt að í reglugerðinni er með skýrum hætti að finna orðalag sem er í samræmi við tilskipun ESB um hið glögga yfirlit sem setja skal fram í skýrslu stjórnenda (e. *Managment report*) um þróun, árangur, stöðu og meginóvissuþætti.

Framsetning ákvæða um upplýsingar sem vera skulu hluti af skýrslu stjórnar eins og þau eru í gildandi lögum hérlendis eru hinsvegar ekki til fyrirmyndar og er því þetta tækifæri notað til að leggja jafnframt til að í framhaldi af setningu reglugerðarinnar verði hugað að því með lagabreytingu að bæta framsetningu ákvæða 65. og 66. gr. laganna.

Virðingarfyllst,

dr. Ásgeir Brynjar Torfason
lektor í fjármálum og reikningsskilum
viðskiptafræðideild Háskóla Íslands
abt@hi.is // sími: 525 5855